

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ

CORPUS INSCRIPTIONUM OTTOMANICARUM GRAECIAE

*Τεκμήρια κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας του ελλαδικού χώρου
κατά την Οθωμανική περίοδο*

Υπεύθυνη προγράμματος: Ευαγγελία Μπαλτά
Επιστημονικός συνεργάτης: Δημήτρης Λούπης

Κρήνη Μελέκ Πασά, Χίος

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Το πρόγραμμα έχει ως αντικείμενο τις επιγραφές σε οθωμανική γλώσσα, όσες βρίσκονται εντός των γεωγραφικών ορίων του σημερινού ελληνικού κράτους και εντοπίζονται εντοιχισμένες επί υφισταμένων μνημείων, σε χώρους ταφής και ελεύθερες σε συλλογές μουσείων και εφορειών αρχαιοτήτων. Καλύπτουν θεωρητικά το χρονικό πλαίσιο από τον ύστερο 14ο αιώνα, εποχή της πρώτης έλευσης Οθωμανών στον προαναφερόμενο γεωγραφικό χώρο, έως τα τέλη της δεκαετίας του 1920, με την αλλαγή του αλφαβήτου.

Νέο Τέμενος, Κομοτηνή

I. ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ CIOG

Η πρώτη φάση του έργου περιλαμβάνει τον εντοπισμό, την καταγραφή, τη φωτογραφική αποτύπωση και την έκδοση ομάδων επιγραφών με τη μεθοδολογία της ισλαμικής επιγραφικής, την οποία έχουν αναπτύξει επιμελητές συλλογών, όπως τα *Corpus Inscriptionum Arabicarum*, *Répertoire chronologique d'épigraphie arabe*, *Thesaurus d'épigraphie arabe* και η σειρά *Stelae Turcicae*. Οι επιγραφές του ελλαδικού χώρου συγκεντρώνονται σε μία βάση δεδομένων, τον Θησαυρό CIOG (**C**orpus **I**nscriptionum **O**ttomanicarum **G**raeciae), όπου ταξινομούνται ανά γεωγραφική περιοχή και κατά χρονολογική σειρά.

Νεκροταφείο, Χίος

Μέρος του Θησαυρού CIOG είναι και η βιβλιογραφική βάση εκδόσεων που περιέχουν οθωμανικές επιγραφές από τον ελλαδικό χώρο σε πρώτη φάση και στη συνέχεια μία βιβλιογραφική βάση εκδόσεων οθωμανικής επιγραφικής. Η δεύτερη φάση του έργου, η οποία προϋποθέτει τη συγκέντρωση και έκδοση ευρύτερων ομάδων επιγραφών, όπως εντοπίζονται σε σημερινές γεωγραφικές ενότητες, θα οδηγήσει σε βάθος χρόνου σε έντυπη έκδοση μίας σειράς ως:

Corpus Inscriptionum Ottomanicarum Graeciae

Vol. I: Θράκη

Vol. II: Μακεδονία, Ήπειρος

Vol. III: Θεσσαλία, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος

Vol. IV: Νήσοι Αιγαίου

Ρολόι, Ιωάννινα

II. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

Στα πλαίσια του προγράμματος οργανώνονται σεμιναριακές συναντήσεις με αντικείμενο το πρόγραμμα CIOG. Η θεματολογία των σεμιναριακών συναντήσεων αναπτύσσεται ως εξής:

- Η γεωγραφία των οθωμανικών επιγραφικών ευρημάτων στην Ελλάδα
- Είδη επιγραφών, μοντέλα έκδοσης
- Το κτήριο (τέμενος, πτωχοκομείο, λουτρό, οχύρωση, στρατώνας, διοικητήριο)
- Η χερσαία επικοινωνία (χάνι, πανδοχείο, γέφυρα, βρύση, κρήνη)
- Η ταφική πρακτική (νεκροταφείο κοινότητας-γειτονιάς, μαυσωλείο, ιερό προσκύνημα)
- Υλικός πολιτισμός, φορητά αντικείμενα (σκεύη μεταλλικά, κεραμικά, υάλινα, κλπ, υφάσματα)
- Χαράγματα
- Η οθωμανική επιγραφική ως τεκμήριο οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας του ελλαδικού χώρου κατά την Οθωμανική περίοδο
- Ισλαμική καλλιγραφία και επιγραφική
- Οθωμανική γλώσσα και παλαιογραφία
- Ιστορία της οθωμανικής αρχιτεκτονικής
- Η οθωμανική αρχιτεκτονική στην Ελλάδα

Στοιχεία επικοινωνίας: Δημήτρης Λούπης, dimitrisloupis@gmail.com

Ρόδος